

EN DAG MED

Elisabeth Fritz

Mellan havregrynsgröten och dagens första klient klämmer Elisabeth Fritz in ett besök hos frisören.

Energisk och med total koll. Dagen börjar med stavgång och avslutas med förberedelse för ett korsförhör. Elisabeth Fritz är brottsofferadvokat och har boken "Röd åklagare" på nattygsbordet.

01 02 03 04 05 06 07 08 09 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

05.30 Vaknar, dricker juice, stavgår i trekvart.	08.00 Hos frissan på Karlavägen.	09.00 Möte med kollegorna på advokatbyrån.	10.00 Telefonsamtal med klienter.	11.00 Klientbesök, kvinna utsatt för mordförsök.	12.00 Kycklingsallad på Ciao Ciao med Pia Atoff, arbetsrättsjurist.	13.10 Möte med brodern, advokaten David Massi.	13.30 Klientbesök, kvinna utsatt för upprepade våldtäkter.	15.30 Möte med plastikkirurgen Ulf Samuelson på Akademikliniken.	17.00 Talar på möte med centerns Maud Olofsson.	20.30 Rostbiff, sallad och ett glas vitt vin med maken på balkongen.	22.00 Förbereder morgondagens rättegång.	23.30 Släcker lampan.
--	--	--	---	--	---	--	--	--	---	--	--	---------------------------------

DE SMÅ GRÅ måste bort. Så klockan åtta prick dyker advokaten Elisabeth Fritz upp på salong Venue på Karlavägen, klädd i svart dräkt (Boss) med beige jumper och diskret silverhalsband.

– Håret börjar bli så risigt, de där grå rackarna retar jag mig på, vi behöver fylla på med lite färg.

Färg finns det inte tid till men frisören Cecilia Widén tvättar, gör en inpackning och fönar de kastanjebruna lockarna.

Elisabeth Fritz har varit uppe sedan halv sex, för att hinna med trekvarts stavgång.

– Målet är att få upp flåset.

Och flåset behöver denna landets mest kända kvinnliga brottsofferadvokat, specialiserad på hedersmord och andra hedersbrott, eftersom hon tränar självförsvar sedan en tid. Självförsvar är något som alla borde få lära sig, tycker hon, redan i skolan.

Hon har hunnit äta havregrynsgröt och grapefrukt, hon har fixat fil och flingor till barnen och i bilen, på väg till jobbet, börjar hon beta av sina jobbsamtal. Utan mobil och sms skulle hon inte klara sig, säger hon.

– Våldigt få av mina klienter har mejl. Och ringa hem till dem går inte, många är på väg att ta sig ur sina äktenskap och har inte lämnat mannen än. Men mobil funkar.

Det egna kontoret snett över gatan är fyllt av modern konst (Pierre Olofsson, Corneille) och barnens teckningar. Bokhylla i mahogny, soffå i skinn. En kvinno-skulptur av Niki de Saint-Phalle på bordet, runt vilket Elisabeth Fritz samlar sina anställda till morgonmöte. Snabbt går hon igenom veckans aktuella rättsfall: de handlar om kvinnor på flykt, om kvinnor som mordhotas, kvinnor som misshandlats, knivskurit och våldtagits. Sextiofem procent av byråns klienter har utländsk bakgrund, nästan alla behöver skydd i någon form – besöksförbud, trygghetslarm, skyddat boende, livvaktsskydd eller spärrmarkering av personuppgifter. Hedersrelaterade brott förekommer, poängterar Elisabeth Fritz, i både kristna och muslimska familjer. Det handlar om patriarkala traditioner som förstärks när man kommer till ett annat land, och mer om sociala skillnader och utbildningsnivå än religion.

Dagens första klient är Elena, 25 år, vars

Namn: Elisabeth Fritz **Ålder:** 38 år
Gick upp: 05.30 **Gick till sängs:** 23.30

Sedan morderna på Fadime och Pela har advokaten Elisabeth Fritz uppmärksamats för sitt engagemang för utsatta kvinnor. Hon växte upp i Östergötland, hennes föräldrar är syriener och kom till Sverige från Libanon året innan hon föddes. I dag bor hon med maken Jörgen, finansdirektör, och två barn (5 och 8 år) i villa norr om Stockholm. Hon har sedan 1996 egen advokatbyrå på Östermalm med sex anställda och har specialiserat sig på att företräda brottsoffer som utsatts för våldsbrott – våldtäkter, mord och hedersbrott. Senast var hon målsägandebiträde till den mördade Abbas Rezais mamma i den tre veckor långa så kallade Högsbyrättegången, som just avslutats i Kalmar tingsrätt. (Domen kommer att överklagas, senast 17 maj.) Fritidsintressen: att segla över öppna hav, att resa långt – till Indien, Nepal och Kina. Har hoppat fallskärm. Tänker göra: ta mc-körkort, när hon får mer tid.

man har försökt mörda henne. Rättegången ska snart äga rum, Elena är rädd och Elisabeth tar fram skrivblocket och ritar och berättar hur det kommer att gå till.

– Du sitter här, och jag där, alldeles intill dig hela tiden. Jag har begärt den största salen, så du ska slippa ha honom så nära inpå dig. Det är inte som på film, det kommer att vara många meter emellan er.

KLIENT NUMMER TVÅ talar Elisabeth med per telefon. Hon är bara sexton år, har utsatts för grov misshandel och upprepade mordhot av sin pappa och två bröder, har flytt hemmet och har skyddat boende.

Elisabeth Fritz vet hur det känns att balansera mellan två kulturer. Sexton år gammal förälskade hon sig i Jörgen, som hon i dag är gift med. Pojkvän var otänkbart och en svensk ännu värre. Men syskonen stöttade, föräldrarna ändrade sig och i dag är de, säger Elisabeth, mycket stolta över sin dotter.

– Tänk så fel vi hade, kan de säga. Jaa, säger jag, och önskar att fler kunde göra som de gjorde, stötta och försvara sina döttrar.

Lunchsalladen äts på restaurang Ciao Ciao runt hörnet, med arbetsrättsjuristen Pia Atoff. Byrån växer, ytterligare en jurist ska anställas och Elisabeth behöver råd.

Tre fyra dagar i veckan processar hon i rätten, den här dagen är en kontorsdag.

Halv två kommer Anja, sjutton år, en flicka som Elisabeth känner väl. I tre år utsattes hon för upprepade våldtäkter av sin farbror. Mannen har dömts av hovrätten till tio års fängelse och utvisning. Ändå, berättar Anja under det timslånga samtalet, kan hon, de

dagar hon mår som sämst, känna det som om felet vore hennes. Anjas föräldrar tror, säger hon, att hon skulle bli frisk om hon bara gifte sig fort. Och nu vill de ta med henne på en utlandsresa.

– Lova mig, säger Elisabeth och ser Anja stint i ögonen, lova mig att du inte åker utomlands med dina föräldrar utan att kontakta oss först. Risken finns att du inte kommer tillbaka.

Anja lovar.

Elisabeth Fritz arbetsdagar är organiserade in i minsta detalj: lever klienterna i kris måste advokaten ha desto mer ordning.

– Man måste kunna avsluta, och slussa vidare. Jag släpper mina fall i samma ögonblick som tvisten är löst.

Den fråga som just nu engagerar henne mest är brottsoffrens svårigheter att få rehabilitering och plastikoperationer bekostade av landstingen. Hon talar i telefon med Sophia, en ung kvinna, vars man försökt döda henne med en kökskniv. Trots bestående ärr i ansiktet, får hon inte hjälp.

– Bara det allra nödvändigast är gjort, hon får höra att hon ska vara glad över att ha överlevt. Men varje gång hon tittar sig i spegeln upplever hon övergreppet på nytt.

Säger Elisabeth medan hon snabbt byter till gul topp och gulrutig sidenscarf och beställer en taxi.

Kanske kan Sophia och andra brottsoffer få hjälp på en privat operationsklinik, hoppas nämligen Elisabeth. Därför har hon denna eftermiddag stämt träff med Ulf Samuelson, chefsläkare och plastikkirurg på Akademikliniken. Och visst går det att göra en hel

del åt fula ärrbildningar, förklarar han. Och Akademikliniken har en fond, från vilken brottsoffer skulle kunna söka bidrag. Men fondens pengar räcker bara till cirka tio operationer per år.

– Fonden borde kunna sponsras av försäkringsbolagen, särskilt när det gäller brottsoffers skador, tycker Elisabeth. Viktigt för brottsoffer att veta är att det finns alternativ, att man inte ska acceptera ett nej.

Taxi igen till Klarabergsviadukten och ett möte med centern, (som tidigare gett Elisabeth sitt jämställhetspris) och bjudit in henne att tala samtidigt som Maud Olofsson lanserar sin bok, "Min dröm för Sverige".

– Nej, jag har inte tänkt bli politiker. Det skulle inte kännas ärligt, politik är så mycket snack.

MEN PÅVERKA vill hon. På mötet framför Elisabeth Fritz de kontroversiella förslag som hon lanserade redan efter de första hedersmordsrättegångarna: Längre straff för hedersrelaterad brottslighet och återkallade medborgarskap (om man haft det i max fem år) vid grova brott.

– Det speciella med hedersrelaterad brottslighet är att hotbilden mot offret kommer från en hel grupp, därför blir konsekvenserna så ohyggliga för offret, säger hon efteråt, på väg mot bilen i garaget. Hedersbrott har tusenåriga traditioner, men i Sverige gäller svenska lagar. Och den som inte vill följa dem behöver inte stanna här.

När Elisabeth Fritz kommer hem, tjuo över sju, har Elsa redan hunnit somna. Erik spelar fiol och läser högt för mamma. Maken har gjort rostbiff och sallad på rucola och pinjenötter, det blir ett glas vitt vin på balkongen. Sen förbereder hon en rättegång. Mannen som försökt döda sin fru ska korsförhöras.

Halv tolv släcker hon lampan efter att ha läst några sidor ur "Röd åklagare" av Xiao Rundcrantz.

text **ASTRID JOHANSSON**
astrid.johansson@dn.se
foto **TOMAS OHLSSON**
tomas.ohlsson@dn.se

Samtliga klientnamn är fingerade.